

דְּרָכֵי ה'. שְׁנֵדָאֵי נְאָמַר בְּעֵלֶת
הַעֲלוֹת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת שְׂצִיר בְּהֵם
עֵלֶת עַל הַכֹּל, וְהֵם י' מְאִישׁ וְה'
מְאִשָּׁה. שְׁנֵי עוֹלָמוֹת שְׂצִיר בְּהֵם
עֵלֶת עַל הַכֹּל הֵם ו' ה', הָעוֹלָם
הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, וְזֶה י"ה, וְזֶה
י"ד ה"א וְא"ו ה"א.

וְאָמַר עֵלֶת עַל הַכֹּל, אָף עַל גַּב
שְׁנֵי אֲמָר שְׂבָאֵלוּ הָאוֹתוּיּוֹת נִבְרָא
הָעוֹלָם, וְכִסָּא לְאָדָם לְשִׁבְתָּ בֵּית,
לְשִׁבְתָּ עַל הַכִּסֵּא, שְׂבָהֵם אִי"ה
או"ה, וּבְהֵם נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנֵים
אֲתָם לַה' אֱלֹהֵיכֶם, וְנֵאמַר בְּהֵם
אָדָם אֲתָם - שְׁתַּפּוּנֵי עִמְכֶם
בְּאוֹתוּיּוֹת הַלְלוּ וַיִּתְקַיְמוּ
מַעֲשֵׂיהֶם, שְׁאֵנִי הוּא שְׂבָרְאֵתִי כֹל
הָעוֹלָמוֹת וְכֹל הַכִּסְאוֹת וְהַחַיּוֹת
וְהַמַּלְאָכִים וְכֹל הַצְּבָא הָעֲלִיּוֹנִים
וּבְנֵי אָדָם בְּאוֹתוּיּוֹת הַלְלוּ.

וְאָף עַל גַּב שֵׁישׁ בִּישְׂרָאֵל
הָאוֹתוּיּוֹת הַלְלוּ בְּשִׁבְלֵי הַתּוֹרָה
שְׁנַתֵּן לָהֶם, לֹא יִמְצְאוּ בְּאוֹתוּיּוֹת
הַלְלוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה בְּהֵם שְׁלֹא
יִשְׁתַּפּוּ אוֹתֵי עִמָּהֶם. וּמִשׁוּם זֶה
אָמַר לָהֶם נַעֲשֵׂה אָדָם, בְּשִׁתּוּף
שְׁלִי, וְלֹא הַתּוֹרָה וְהַמְצִיָּה עֲשׂוּ
פְעֻלָּה לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה פְּחוֹת
מִמֶּנִּי.

וּמִשׁוּם זֶה בְּכֹל דְּרָכֵיךָ דְּעָהוּ. וְכֹל
אֲמוֹת הָעוֹלָם שְׁלֹא קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ
תּוֹרָה, אֵין לָהֶם בּוֹ יְדִיעָה,
וְהוֹלְכִים פְּצֹאן בְּלֵי רוּעָה, וְנֵאמַר
בְּהֵם פִּי כֹל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ
בְּשֵׁם אֱלֹהָיו, וְעוֹשִׂים הַרְבֵּה
אֱלֹהוֹת, וְכֹל יִשְׂרָאֵל קִבְּלוּ מִמֶּנּוּ
תּוֹרָה, הֵם עוֹבְדִים אוֹתוֹ אֶחָד בּוֹ,
וּבְכֹל הָאוֹתוּיּוֹת וְהַשְּׁמוֹת
הַקְּדוּשִׁים שְׁלוֹ וּבְכֹל הַמַּחְנוֹת
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים שְׁנִבְרָאוּ
בְּהֵם.

וּבְכֹל הַבְּרִיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת
וְהַתַּחְתּוֹנוֹת וּלְמַעַלָּה מִכֻּלָּם אֶחָד,
וּלְמַטָּה מִכֻּלָּם, וּמִבְּפָנִים שֶׁל
כֻּלָּם, וּמִבְּחוּץ שֶׁל כֻּלָּם הוּא אֶחָד.

אֲרַחֲוֹתֶיךָ. דְּאֲתָמַר בְּהוֹן ^(הוֹשַׁע י"ד י') כִּי יִשְׁרִים דְּרָכֵי
ה'. דְּוִדָּאֵי אֲתָמַר בְּעֵלֶת הָעֲלוֹת תְּרִין עֲלָמִין
דְּצִיר בְּהוֹן עֵלֶת עַל כֻּלָּא. וְאֲנֹן י' מְאִישׁ, ה'
מְאִשָּׁה. תְּרִין עֲלָמִין דְּצִיר בְּהוֹן עֵלֶת עַל כֻּלָּא,
אֲנֹן ו' ה' עֲלָמָא דִּין וְעֲלָמָא דְּאֲתִי. וְדָא י' ה'.
וְדָא אִיהוּ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.

וְאָמַר עֵלֶת עַל כֻּלָּא אָף עַל גַּב דְּאֲתָמַר דְּבְּאֵלִין
אֲתָן אֲתַבְּרִי עֲלָמָא. וְכִרְסָא, לְאָדָם
לְשִׁבְתָּ בֵּית לְשִׁבְתָּ עַל הַכִּסֵּא, דְּבְּהוֹן אִי"ה
או"ה, וּבְהוֹן אֲתַקְרִיאוּ יִשְׂרָאֵל ^(דְּבָרִים י"ד א') בְּנֵים
אֲתָם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. וְאֲתָמַר בְּהוֹן ^(יִחְזָקָא ל"ד לא')
אָדָם אֲתָם. שְׁתַּפּוּנֵי בְּהַדִּיכּוֹ בְּאֵלִין אֲתָן
וַיִּתְקִים עוֹבְדִיכּוֹן. דְּאֲנָא הוּא דְּבְּרֵאֲתִי כֹל
עֲלָמִין, וְכֹל פְּרָסִין וְחִיּוֹן וּמַלְאָכִין, וְכֹל צְבָא
עֲלָאִין וּבְנֵי אָדָם בְּאֵלִין אֲתָן.

וְאָף עַל גַּב דְּאִית בִּישְׂרָאֵל אֵלִין אֲתָן בְּגִין
אוֹרִיתָא דְּיִהֵב לוֹן. לֹא יִשְׁתַּפְּחוּן בְּאֵלִין
אֲתָן לְמַעַבְדַּ עוֹבְדָא בְּהוֹן דְּלֹא יִשְׁתַּתְּפוּן לִי
בְּהַדִּיחּוּ. וּבְגִין דָּא אָמַר לוֹן נַעֲשֵׂה אָדָם
בְּשִׁתּוּפָא דִּילִי וְלֹא אוֹרִיתָא וּפְקוּדָא עֲבִיד
פְּעֻלָּה עֲלָא וְתַתָּא פְּחוֹת מִנִּי.

וּבְגִין דָּא בְּכֹל דְּרָכֵיךָ דְּעָהוּ. וְכֹל אֲמִין דְּעֲלָמָא
דְּלֹא קִבְּלוּ מִנָּה אוֹרִיתָא, לִית לוֹן יְדִיעָה
בֵּיהּ, וְאֲזִלִין כְּעֵאנָא בְּלֹא רְעִיא, וְאֲתָמַר בְּהוֹן
^(מִיכָה ד' ה') כִּי כֹל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהָיו,
וְעַבְדִּין אֱלֹהוֹת סְגִיאִין. וְכֹל יִשְׂרָאֵל דְּקִבְּלוּ
מִנָּה אוֹרִיתָא, אֲנֹן ^(דף קמ"א ע"א) עַבְדִּין לִיהּ אֶחָד
בֵּיהּ, וּבְכֹל אֲתָן וּשְׁמָהֶן קְדִישִׁין דִּילָהּ וּבְכֹל
מְשָׁרְיָן עֲלָאִין וְתַתָּאִין דְּאֲתַבְּרִיאוּ בְּהוּ.

וּבְכֹל בְּרִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין וּלְעֲלָא מִכְּלָהּ אֶחָד
וּלְתַתָּא מִכְּלָהּ וּמִלְּגָאוּ דְּכֻלָּהּ וּמִלְּבַר
דְּכֻלָּהּ אִיהוּ אֶחָד. ^(שְׁמוֹת כ"ה י"א) מִבֵּית וּמִחוּץ
תַּצְפִּנוּ. וְהָכִי תוֹכוֹ כְּבָרוּ, הָכִי אִיהוּ מִלְּגָאוּ

דְּכַל עֲלָמִין כְּמוֹ מְלַבֵּר דְּכַל עֲלָמִין לֹא אֶשְׁתַּנִּי. וְלִית שָׁם וְחַבּוּר אַתּוֹן דְּשָׁם ה' וּבְכָל פְּנוּיִן דִּילָהּ בַר מְנַה. דְּאִי לָאוּ דְּאִיהוּ חֵבֵר בְּקַרְבְּנָה י' בַּה' ו' בַּה', לֹא אַתְקֵרִיאוּ אַתּוֹן בְּשֵׁם יְהוָה, וְאִיהוּ מְחַבֵּר יְהוָה בְּאֵלֵהִים, דְּסָלִיק לְחַשְׁבּוֹן אֱהִי"ה אֲדַנְי. וְאִיהוּ לָא אַתְקֵרִי אֶחָד פְּחוֹת מְנַהּוּ דְּאִיהוּ אֶחָד דְּמְחַבֵּר שְׁנַיִם, דְּאֲנוּן דְּכָר וְנוֹקְבָא. וְעֵבִיד לוֹן חַד. הָדָא הוּא דְּכְתִיב בְּאֲדָם וְחַוָּה (ישעיה נא ב) כִּי אֶחָד קָרָאתִיו. וְאִיהוּ מְשַׁתֵּף בְּבִנְיָן בֵּין וּבֵת דְּאֲנוּן בְּנִים לִישְׁנָא דְּבִנְיָן. וְדָא אִיהוּ (תהלים קכז א) אִם יִי' לֹא יִבְנֶה בֵּית.

וְכָרְ עֲנִינָא וְעוֹבְדָא דְּלָאוּ אִיהוּ מְשַׁתֵּף בֵּיה, מַה פְּתִיב בַּה, (ישעיה נא ו) כִּי שָׁמַיִם כְּעֵשָׂן נִמְלְחוּ וְהָאָרֶץ כְּפִגְדָּ תִבְלָה. וּמִיָּד (תהלים צו יא) יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ דְּאֲנוּן בְּנִינָא וְשַׁתְּפָא דִּילָהּ. דְּכַל הַבָּלִים דְּאֲמִין דְּעֲלָמָא, אֲנוּן שָׁמַיִם וְאָרֶץ וְעַתִּידִין לְאוֹבְדָא. וְכָל הַבָּלִים דִּישְׂרָאֵל בֵּינֵי בִּיחֻדָּהּ. אֲנוּן שָׁמַיִם וְאָרֶץ בְּנִינָא דִּילָהּ, וּמַה הוּא חֵי וְקַיִם, הָכִי עוֹבְדָא דִּילָהּ חֵי וְקַיִם. וּבְגִין דָּא אָמַר (יחזקאל לג יח) חֵי אֲנִי נְאֻם ה' אִם אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכּוֹ הָרָעָה וְחָיָה.

וּבְגִין דָּא מְשַׁתֵּף לְיִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה אָדָם, הָכִי אָמַר לְסַפִּירָן נַעֲשֶׂה אָדָם, דָּא עֲמוּדָא דְּאֲמַצְעִיתָא דְּאִיהוּ רֵאשׁוֹן לְמַחְשְׁבָהּ וְאַחֲרוֹן לְמַעֲשֶׂהּ, דְּאֲנוּן חֲכָמָה בְּרֵאשׁ וְחֲכָמָה בְּסוּף. דְּכַל סַפִּירָה יְהִיב בֵּיה חוּלְקָהּ. וּבְגִין דָּא אִיהוּ בְּדִיוֹקְנָה (במדבר י כה) מְאֹסָף לְכָל הַמַּחֲנוֹת לְצַבָּאוֹת. וְרַעֲיָא מְהִימְנָא בְּדִיוֹקְנָה.

וְאָמַר לְמַלְאָכִין נַעֲשֶׂה אָדָם, וְדָא מַטְטְרוּ"ן, דְּכַל מְלָאָךְ וְחַיָּה שְׂוֵי בֵּיה חוּלְקָהּ. וְהָכִי אָמַר לְצַבָּא הַשָּׁמַיִם לְמַעַבְדָּ לְשִׁמְשָׂא בְּדִיוֹקְנָה,

מִבֵּית וּמְחוּץ תִּצְפְּנוּ, וְכָף תּוֹכוֹ כְּבָרוּ. כָּף הוּא מִכְּפָנַיִם שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת כְּמוֹ מְחוּץ לְכָל הָעוֹלָמוֹת לֹא מִשְׁתַּנֵּה, וְאִין שָׁם וְחַבּוּר אוֹתִיּוֹת שֶׁל שָׁם ה' וּבְכָל הַכְּפִיִּים שֶׁלוֹ חוּץ מִמֶּנּוּ. שָׂאֵם לֹא שְׂהוּא חֵבֵר בְּקַרְבְּנָה י' בַּה' ו' בַּה', לֹא נִקְרָאוּ הָאוֹתִיּוֹת בְּשֵׁם יְהוָה, וְהוּא מְחַבֵּר יְהוָה אֲדַנְי, וְהוּא מְחַבֵּר יְהוָה בְּאֵלֵהִים, שְׂעוּלָה לְחַשְׁבוֹן אֱהִי"ה אֲדַנְי. וְהוּא לֹא נִקְרָא אֶחָד פְּחוֹת מְהֵם, שְׂהוּא אֶחָד שְׂמְחַבֵּר שְׁנַיִם, שְׂהֵם זָכַר וְנִקְבָּה, וְעוֹשֶׂה אוֹתָם אֶחָד. זְהוּ שְׂכְּתוּב בְּאֲדָם וְחַוָּה כִּי אֶחָד קָרָאתִיו. וְהוּא מְשַׁתֵּף בְּבִנְיָן בֵּין וּבֵת שְׂהֵם בְּנִים, לְשׁוֹן שֶׁל בְּנִין. וְזְהוּ אִם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית.

וְכָרְ עֲנִין וּמַעֲשֶׂה שְׂאִינוּ מְשַׁתֵּף בּוֹ, מַה פְּתוּב בּוֹ? כִּי שָׁמַיִם כְּעֵשָׂן נִמְלְחוּ וְהָאָרֶץ כְּפִגְדָּ תִבְלָה. וּמִיָּד, יִשְׁמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ, שְׂהֵם הַבְּנִין וְהַשְּׂתֵּף שֶׁלוֹ. שְׂכָל הַהַבָּלִים שֶׁל אֲמוֹת הָעוֹלָם הֵם שָׁמַיִם וְאָרֶץ, וְעַתִּידִים לְהֵאָבֵד, וְכָל הַהַבָּלִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל בֵּינֵי בִּיחֻדּוֹ. אוֹתָם שָׁמַיִם וְאָרֶץ הַבְּנִין שֶׁלוֹ. וּמַה הוּא חֵי וְקַיִם - כָּף מַעֲשֶׂהוּ חֵי וְקַיִם. וּמַשׁוּם זֶה אָמַר חֵי אֲנִי נְאֻם ה' אִם אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הָרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדְּרָכּוֹ וְחָיָה.

וּכְמוֹ שְׂאֵמֵר לְיִשְׂרָאֵל נַעֲשֶׂה אָדָם, כָּף אָמַר לְסַפִּירוֹת נַעֲשֶׂה אָדָם. זֶה הָעֲמוּד הָאֲמַצְעִי שְׂהוּא רֵאשׁוֹן לְמַחְשְׁבָהּ וְאַחֲרוֹן לְמַעֲשֶׂהּ, שְׂהֵם חֲכָמָה בְּרֵאשׁ וְחֲכָמָה בְּסוּף. שְׂכָל סַפִּירָה נוֹתֶנֶת בּוֹ חֵלְקוֹ, וּמַשׁוּם זֶה הוּא בְּדִיוֹקְנָה מְאֹסָף לְכָל הַמַּחֲנוֹת הַצְּבָאוֹת. וְרוּעֵה הַנְּאֻמָּן בְּדִיוֹקְנוֹ.

וְאָמַר לְמַלְאָכִים נַעֲשֶׂה אָדָם, וְזֶה מַטְטְרוּ"ן, שְׂכָל מְלָאָךְ וְחַיָּה שָׁם בּוֹ חֵלְקוֹ. וְכָף אָמַר לְצַבָּא הַשָּׁמַיִם

לעשות את השמש בדיוקנו, וכל כוכב נותן בו חלקו, ועלת על הכל השתתף בו בכל מקום, בתפארת במטטרו"ן ובשמש, ואין להאריך בזה.

ועוד נעשה אדם, לאמן שזרע כמה זרעונים בבת אחת, וכל אחד יצא ביומו. אחר כך אמר לאלה שהם פועלים: אני רוצה שתשתתפו כלכם לעשות כלי, וכל אחד מהם יתן בו חלק ממה שנתתי בכם, ואני אשתתף עמכם בכלי ההוא חלק ממני. אמרו לו: מה הכלי הזה כל כך חשוב לפניך שיהיה כלול מהכל? אמר להם: הכלי הזה הוא אדם שיהיה בדיוקן של האדם העליון.

אמרו לו: למה תאמר לנו שכל אחד ואחד נותן בו חלקו, והרי אתה הוא אדון הכל, ואתה בראת הכל? טל אתה מפל אחד ואחד מה שאתה רוצה, שלא יהיה פתחון פה לאותם שלא יודעים בכך, שיאמרו שמעשה של אדם אתה צריך מהשליחים שלך.

אמר להם: למלך שנתן מתנה לעבדיו ונתן לכל אחד ואחד חלקו וירשתו מאותה מתנה, אחר כך בא העבד הנאמן אליו וביקש ממנו מתנה. אמר המלך: העבד הזה עבד אותי בכל האיברים שלו, כך אני רוצה לעשות הכלי שלו מתנה מפל הצבאות שלי. מה עשה? כנס את כל המחנות שלו ואמר: אני רוצה מכס כל אחד ואחד יתן מתנה משלו לעבד הזה, ואני אשתתף עמכם ואתן בו מתנה משלי.

מהם הקשו ואמרו מה אנוש פי תזכרנו, ומהם אמרו ברצון שלם. אף כך קדם שנברא העולם, נכנסו ישראל במחשבה להבראות, קדם שנבראו המלאכים וכל הבריות של

וכל כוכבא יהיב ביה חולקה, ועלת על פלא אשתתף בהו בכל אתר בתפארת במטטרו"ן ובשמשא, ולית לארפא בהאי.

ועוד נעשה אדם. לאמן דזרע כמה זרעונים בבת אחת, וכל אחד נפיק ליומוי. לבתר אמר לאלין לאנון פועלים, אנא בעי דתשתתפו פלכו למעבד מאנא, וכל חד מניהו יהיב ביה חולקה ממה דיהבית בכו, ואנא אשתתף עמיכו בההוא מאנא חולקא מני. אמרו ליה מאי האי מאנא פל כך חשיב קדמך דיהא פליל מפלא. אמר לון האי מאנא איהו אדם דיהא בדיוקנא דאדם עלאה.

אמרו ליה אמאי תימא לן דכל חד וחד יהיב ביה חולקה. והא אנת הוא אדון דכלא, ואנת בראת פלא, טל אנת מפל חד וחד מה דאנת בעי, דלא יהא פתחון פה לאנון דלא אשתמודעין כך. דימרון דעובדא דאדם אנת צריך משליחין דילך.

אמר לון למלפא דיהב מתנא לעבדוי, ויהיב לכל אחד ואחד חולקה ואחסנתה מההוא מתנא. לבתר אתא עבדא מהימנא לגבה ושאל ליה מתנה. אמר מלפא האי עבדא פלח לי בכל אברין דילה. והכי אנא בעי למעבד מאנא דילה מתנה מפל חילין דילי מה עבד פנש פל משרין דילה ואמר לון בעינא מניכו פל חד וחד יהיב מתנה. מדידה להאי עבדא, ואנה אשתתף עמכון ואתן ליה מתנה מדילי.

מנהון אקשו ואמרו (תהלים ח ה) מה אנוש פי תזכרנו. ומנהון אמרי ברעוא שלים. אוף הכי קדם דאתברי עלמא, עאלו ישראל במחשבה להבראות, קדם דאתבריואו מלאכין וכל ברין דעלמא דעובדא דבראשית. ובחביבו